

CENTRE COORDINADOR DEL PROGRAMA DE CURES PA·LIATIVES DE LES ILLES BALEARS

Animals, un recurs més enllà de la humanització de les Cures Pal·liatives

Magdalena Reynés i Llompart

Palma, 5 de novembre 2019

QUÈ TENEN ELLS QUE NO TENGUEM NOSALTRES?

- ✓ Ens fan de mirall.
- ✓ Ens accepten tal i com som.
- ✓ Si estam tristos, se'ns acosten.
- ✓ No ens critiquen.
- ✓ No volen estar amb nosaltres si estam nerviosos o agressius...
- ✓ Silenci. Se n'adonen del que comunicam sense dir res.

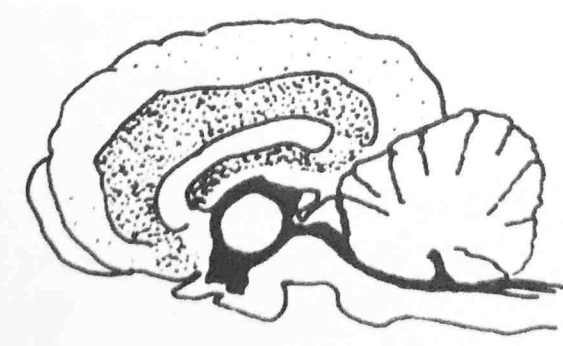
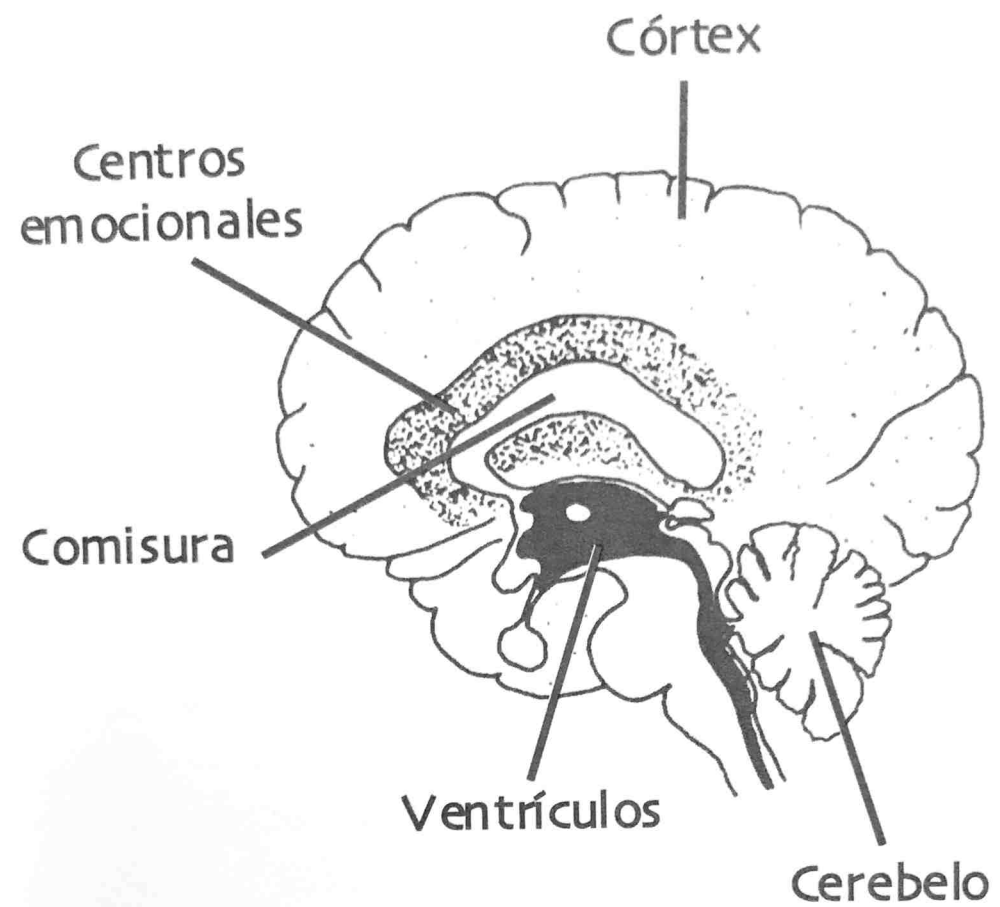

Fig. 1

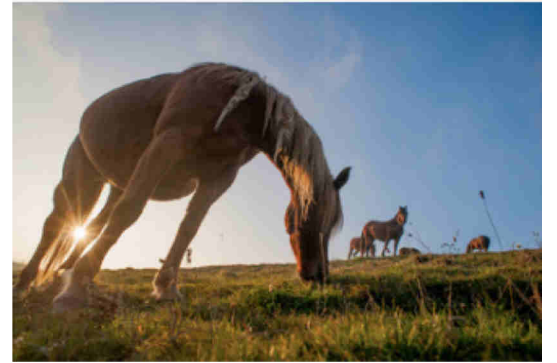
VINCLE HUMÀ-ANIMAL

Característiques dels humans

- ✓ Biofília: El nostre sentit de connexió amb la natura i amb altres formes de vida de caràcter innat.
- ✓ Antropocentrisme: Quan interpretam els animals des d'una perspectiva psicològica humana.
- ✓ Sociabilitat: A la recerca del suport social.

Característiques de l'equí/caní

- ✓ Són tan mamífers com nosaltres.
- ✓ Viuen en manada, la seva xarxa social.
- ✓ Tenen la necessitat de comunicar-se amb els demás.
- ✓ Ca/cavall vol estar acompanyat, no li agrada estar sol.
- ✓ Viuen en l'aquí i l'ara: estrictament al present.
- ✓ La seva comunicació és sobretot no verbal.

ORÍGEN

- A l'Antiga Grècia es recomanava el passeig a cavall dels pacients que patien malalties incurables per augmentar l'estat d'ànim.
- Hipòcrates (458-377 ac) al seu llibre *Les dietes* ja aconsellava l'equitació per algunes dolències.
- L'ús dels animals coma eina terapèutica dins l'àmbit hospitalari va començar el 1969 quan Boris Levison publica el llibre *Pet-Oriented Child Psychotherapy*.

Què és una Teràpia Assistida amb Animals?

Teràpia Assistida amb Animals (TAA)

Intervenció que té com a objectiu que un animal (amb criteris específics) formi part integral del procés de tractament d'un pacient. Està dissenyada per promoure la millora en la funció física, emocional o cognitiva.

American Veterinary Medical Association

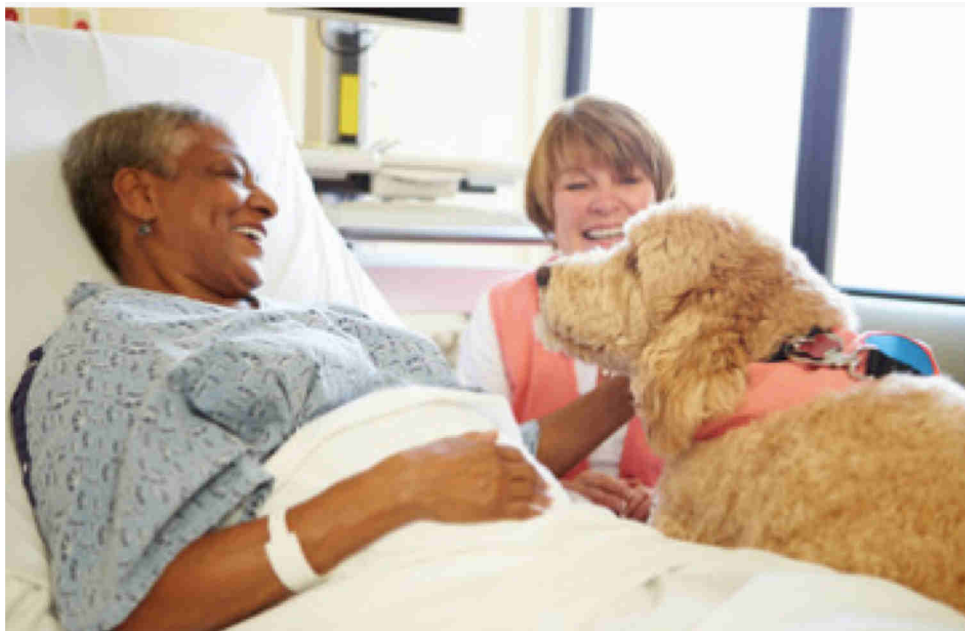
Teràpia Assistida amb Animals (TAA)

La TAA és una intervenció terapèutica

- Planificada
- Estructurada
- Orientada a uns objectius
- Dirigida per un professional de la salut (terapeuta ocupacional, psicòleg o educador) que fa ús de l'animal com a auxiliar en una teràpia.
- No és un entreteniment!

Teràpia Assistida amb Animals (TAA)

- ✓ Pot ser utilitzada en grup o individualment.
- ✓ Tipus d'animals: cans, moixos, cavalls, conills, altres animals de granja, cetacis.

Més enllà dels gossos i cavalls: arriben les teràpies amb vaques

En alguns països aquests bovins s'han convertit en una alternativa per fer teràpies psicològiques

5 min. NAPLES (NOVA YORK) 15/09/2019 19:42

Es creu que les vaques poden detectar les emocions humanes i actuar en conseqüència. / GETTY

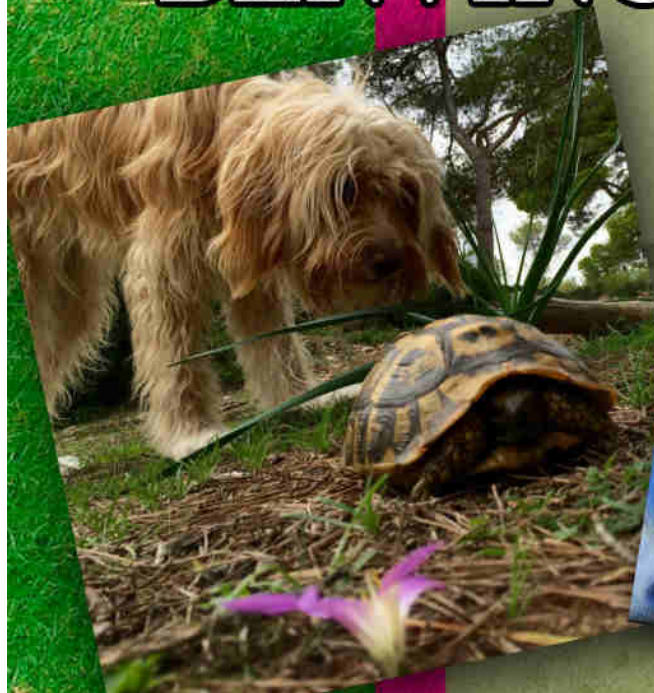
- ✓ Els cans són els més utilitzats degut a que son més propers als humans, per seva la facilitat per ser ensinistrats i perquè tenen **reaccions més positives quan són tocats.** Handlin, Linda & Nilsson, Anne & Ejdeback, Mikael & Hydbring Sandberg, Eva & Uvnäs-Moberg, Kerstin. 2012. Associations between the Psychological Characteristics of the Human–Dog Relationship and Oxytocin and Cortisol Levels. ANTHROZOÖS. 25. 215–228).
- ✓ Les races més freqüents: Golden Retriever, Labrador Retriever, Border Collie, Cocker Americà, cans mesclats i King Charles Cavalier.

Activitat Assistida amb Animals (AAA)

- ✓ És una intervenció que, a diferència de la TAA, proporciona oportunitats per motivar, educar i entretenir a pacients.
- ✓ Es duu a terme per professionals, paraprofessionals o voluntaris.
- ✓ No han de complir unes característiques específiques, són més casuals, no es realitza una avaluació, les activitats són espontànies, no hi ha fites per sessió i no es registra el progrés del pacient.

BENVINGUTS ANIMALONS!!!

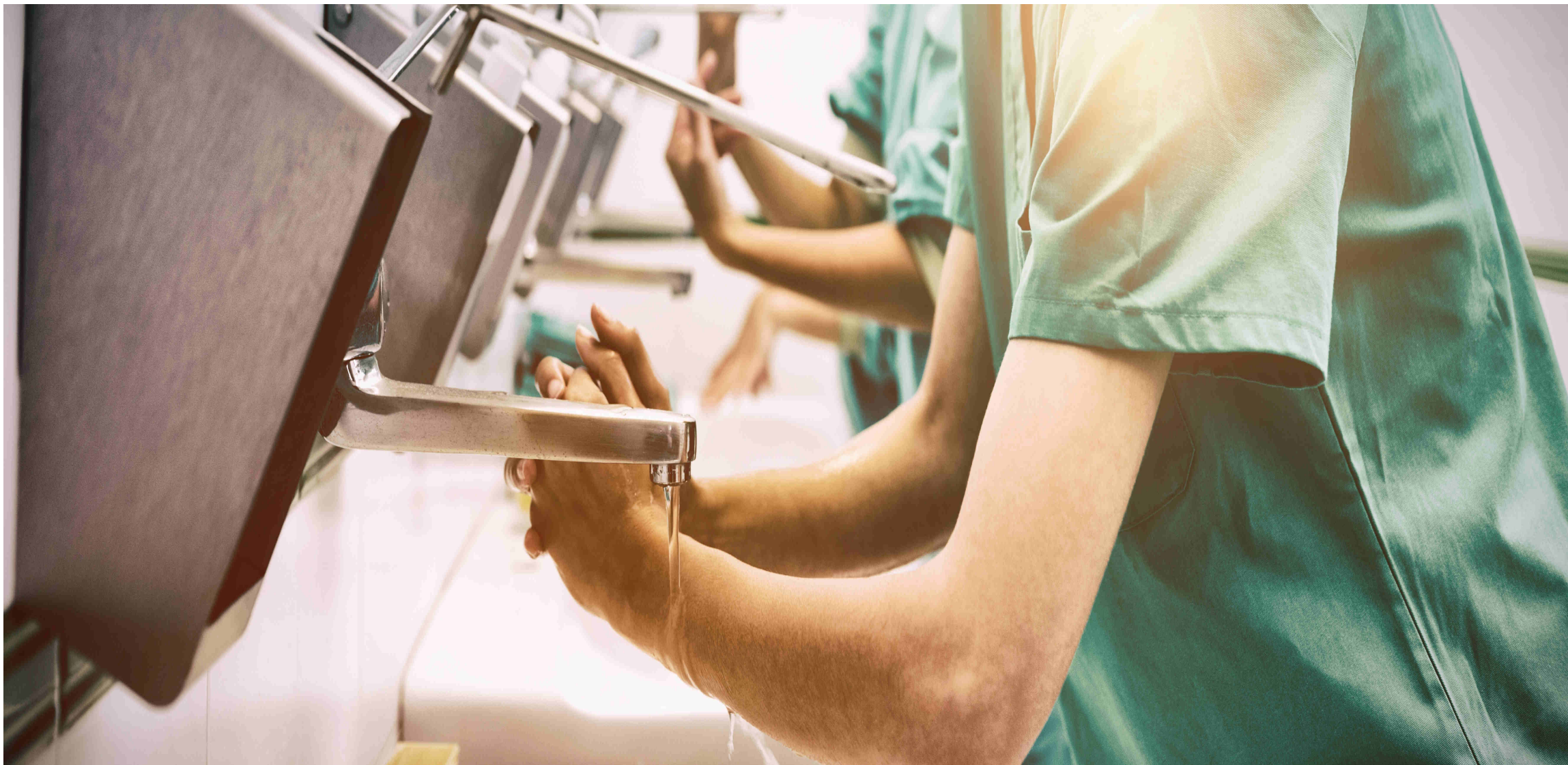

Tens un ca?
Tens un moix?
T'agradaria veure'l?
Sol·licita informació a infermeria

Valoració Assistida amb Animals (VAA):

La unitat canina actua junt amb l'equip multidisciplinar i, mitjançant la interacció del ca amb el pacient, s'obtenen diferents enfocaments per valorar un diagnòstic o un tractament.

ASPECTES HIGÈNICS

- El risc de transmissió d'infecció entre animals i humans existeix, però el contacte entre persones és el que ens exposa a un risc d'infecció comparativament major que el contacte amb animals. Donowitz LG. Pet therapy. Pediatr Infect Dis J. 2002;21:64–6.
- Els **protocols higienicosanitaris** per utilització d'animals amb pacients són molt estrictes (anàlisi cada 6 mesos, hemograma complet, proteinograma i coef. albúmina/globulina, estudi coprològic, desparasitació oral, serologia anual, vacuna antiràbica).

Un altre risc és el de les **agressions** que es controlen gràcies a **l'acreditació dels animals** que s'utilitzen per aquestes intervencions, que han d'haver realitzat un programa d'**ensinistrament** molt estricte a més a més de ser seleccionats pel seu **caràcter**.

CONTRAINDICACIONES

Fòbia a l'animal

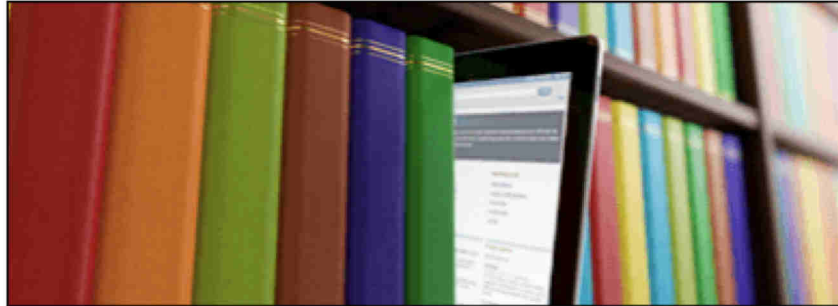
Al·lèrgia

BENEFICIS I OBJECTIUS

Les TAA dins l'àmbit sanitari estan dissenyades per a que els professionals referents, mitjançant la interacció amb el ca/cavall de teràpia, puguin treballar els **aspectes psíquics, físics o socials de la persona i millorar la seva qualitat de vida.**

- *International Association of Human-Animal Organizations* (IAHAIO), la més nombrosa (EUA).
- Centre de Teràpies Assistides amb Cans (CTAC), de Catalunya.

PubMed

PubMed comprises more than 30 million citations for biomedical literature from MEDLINE, life science journals, and online books. Citations may include links to full-text content from PubMed Central and publisher web sites.

Using PubMed

[PubMed Quick Start Guide](#)[Full Text Articles](#)[PubMed FAQs](#)[PubMed Tutorials](#)[New and Noteworthy](#)

PubMed Tools

[PubMed Mobile](#)[Single Citation Matcher](#)[Batch Citation Matcher](#)[Clinical Queries](#)[Topic-Specific Queries](#)

More Resources

[MeSH Database](#)[Journals in NCBI Databases](#)[Clinical Trials](#)[E-Utilities \(API\)](#)[LinkOut](#)

TAA I CURES PAL-LIATIVES

RESEARCH ARTICLE

Open Access

Animal-assisted therapy at a University Centre for Palliative Medicine – a qualitative content analysis of patient records

Andrea Schmitz^{1,2*}, Melanie Beermann^{1†}, Colin R. MacKenzie³, Katharina Fetz⁴ and Christian Schulz-Quach^{3,4}

Abstract

Background: Animal-assisted therapy (AAT) is a therapeutic concept, which has only recently been explored in more detail within the palliative care setting. A programme of AAT was begun in June 2014 at the Interdisciplinary Centre for Palliative Medicine of the University Hospital Düsseldorf, Germany. The AAT sessions were performed by two trained and certified dog assistant therapy teams (DATI). To date only very limited scientific data are available with regard to feasibility, therapeutic indications and efficacy of AAT in palliative care. The present qualitative study aims to describe the first year's practice and experience of AAT after implementation as an integral part of adjunctive therapy options offered within an academic palliative care centre.

Methods: This study is a qualitative content analysis of all post-encounter protocols of AAT interventions recorded by the dog handlers from June 2014 through May 2015. Qualitative content analysis was conducted according to Mayring's approach; the report followed the recommendations of the Standards for Reporting Qualitative Research (SRQR).

Results: Fifty-two patients received 84 AAT interventions, with only 18 patients receiving more than one intervention due to discharge or death. In 19 cases relatives also participated in the AAT session. The inductive coding process yielded four main categories. One hundred and fifty-three codes related to the content and structure of the AAT sessions, with physical contact with the dog taking considerable precedence. The AAT sessions included conversations with the dog handler, 10.5% of which related to the current health state as well as to discussions around death and dying. Eighty-nine codes related to perceived emotional responses, with pleasure being the most often observed response. Two hundred and seventeen codes related to the effects of the AAT sessions, identifying the dog as a catalyst of communication and observing patients' physical activation or relaxation.

Conclusions: AAT may constitute a valuable and practicable adjunct to the interdisciplinary therapeutic repertoire of palliative care in the hospital setting. The results of this study suggest that patients may potentially benefit from AAT in terms of facilitated communication, positive emotional responses, enhanced physical relaxation or motivation for physical activation. These early stage results will need to be followed-up by more robust study designs.

Keywords: Palliative care, Animal-assisted therapy, Dog

* Correspondence:

†Equal contributors

¹Interdisciplinary Centre for Palliative Medicine, Heinrich Heine University Hospital Düsseldorf, Düsseldorf, Germany

³IRI Clinic of Psychiatry, Psychosomatic and Psychotherapy for children and adolescents, Witten, Germany

Full list of author information is available at the end of the article

© The Author(s). 2017 **Open Access** This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided you give appropriate credit to the original author(s) and the source, provide a link to the Creative Commons license, and indicate if changes were made. The Creative Commons Public Domain Dedication waiver (<http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/>) applies to the data made available in this article, unless otherwise stated.

La teràpia assistida amb animal pot constituir un valuós enfocament terapèutic millorant el dolor, l'ansietat i l'angoixa.

Measuring the Effects of an Animal-Assisted Intervention for Pediatric Oncology Patients and Their Parents: A Multisite Randomized Controlled Trial

Journal of Pediatric Oncology Nursing
2018, Vol. 35(3) 159–177

© 2017 by Association of Pediatric
Hematology/Oncology Nurses

Reprints and permissions:

sagepub.com/journalsPermissions.nav

DOI: 10.1177/1043454217748586

journals.sagepub.com/home/jpo

Amy McCullough, PhD¹ , Ashleigh Ruehrdanz, MPH¹, Molly A. Jenkins, MSW¹, Mary Jo Gilmer, PhD, RN-BC, FAAN^{2,3,4}, Janice Olson, MD⁵, Anjali Pawar, MD⁶, Leslie Holley, MS, CCLS⁷, Shirley Sierra-Rivera, BSN, RN⁷, Deborah E. Linder, DVM, MS, DACVN⁸, Danielle Pichette, CCRP⁹, Neil J. Grossman, MD¹⁰, Cynthia Hellman, MSW¹, Noémi A. Guérin, MS¹¹, and Marguerite E. O'Haire, PhD¹¹

Abstract

Objective: This multicenter, parallel-group, randomized trial examined the effects of an animal-assisted intervention on the stress, anxiety, and health-related quality of life for children diagnosed with cancer and their parents. **Method:** Newly diagnosed patients, aged 3 to 17 years ($n = 106$), were randomized to receive either standard care plus regular visits from a therapy dog (intervention group), or standard care only (control group). Data were collected at set points over 4 months of the child's treatment. Measures included the State-Trait Anxiety InventoryTM, Pediatric Quality of Life Inventory, Pediatric Inventory for Parents, and child blood pressure and heart rate. All instruments were completed by the child and/or his/her parent(s). **Results:** Children in both groups experienced a significant reduction in state anxiety ($P < .001$). Parents in the intervention group showed significantly decreased parenting stress ($P = .008$), with no changes in stress among parents in the control group. However, no significant differences between groups over time on any measures were observed. **Conclusions:** Animal-assisted interventions may provide certain benefits for parents and families during the initial stages of pediatric cancer treatment.

Keywords

pediatric oncology, stress, health-related quality of life, parent, animal-assisted intervention

Ajuda a **disminuir el dolor, augmenta la qualitat de vida del pacient i** disminueix els nivells d'estrès no només del pacient i de la seva família **sinó també del personal que l'atén.** A més a més, ajuda a tenir un millor afrontament i maneig del dol per part de la família. Engelman SR.

Palliative care and use of animal-assisted therapy. Omega. 2013;67:63–7.

TAA i control del dolor...

- Pacients pediàtrics de 3-17 anys amb un grup control s'observa un menor ús de l'analgèsia en pacients que reberen TAA. Braun C, Stangler T, Narveson J, Pettingell S. Animal-assisted therapy as a pain relief intervention for children. Complement Ther Clin Pract. 2015;15(2):105–9.
- En pacients adults amb fibromiàlgia es va observar una millora de símptomes afectius (fatiga, estrès, tristesa i ansietat) i millora del dolor comparant amb pacients que no realitzaren la intervenció. Marcus DS, Bernstein CD, Constantin JM, Kunkel FA, Breuer P, Hanlon RB. Impact of Animal-Assisted Therapy for Outpatients with Fibromyalgia. Pain Med. 2013;14(1):43–51.
- Un estudi realitzat en pacients amb pròtesi de genoll mostra una disminució de l'ús d'analgèsics en pacients que participaren en la TAA en front als que no la realitzaren. Can Therapy Dogs Improve Pain and Satisfaction After Total Joint Arthroplasty? A Randomized Controlled Trial. Clinical Orthopaedics and Related Research. 2015;473(1):372-379.

The Miracle of Henry the Hospice Cat

Sanidad

Los pacientes del hospital Joan March podrán recibir la visita de sus perros

El IB-Salut ultima una iniciativa para que los pacientes ingresados en este centro puedan ver a sus mascotas - El proyecto ya funciona con éxito en el hospital Can Misses de Ibiza

Clàudia Darder. Palma | 04.09.2017 | 02:45

it d'acompanyament assistit amb gos es consolida com a eina de suport a les consultes de a de Germans Trias

te Petjades que acompanyen es va iniciar al febrer i des de llavors un centenar d'infants se n'ha beneficiat

1/07/2019 Des de la seva entrada en funcionament, el passat 18 de febrer, prop d'un centenar d'infants s'han beneficiat ja del projecte Petjades que acompanyen, una iniciativa d'acompanyament i suport amb gossos a la planta de Pediatria de l'Hospital Germans Trias per disminuir l'ansietat que poden sentir els infants quan s'han de sotmetre a proves o tractaments.

CENTRES ON ACTUALMENT HI HA PROGRAMES D'INTERVENCIÓ AMB ANIMALS DINS L'ÀMBIT SANITARI

- Hospital Sant Juan de Déu de Palma.
- Residència de Llevant – Residència Cas Metja Rei.
- Hospital Joan March. “Benvinguts animalons”
- Hospital Can Misses. “Dogspital”
- Amb cavalls l’IB-Salut deriva pacients a S’Hort Vell (Biniali)

A Catalunya...

- Hospital maternoinfantil St Joan de Déu. 2012. (3 Unitats permanents).
- Hospital Germans Trias i Pujol
- Hospital de Mataró
- CAP La Bordeta/Magraner de Lleida, Institut Català de la Salut. Programa per a majors 65 anys, i programa en pediatria odontologia i extracció sanguínia des del maig 2019.
- Hospital Vall d'Hebron. Pediatria.
- Hospital Clínic de Barcelona

A Madrid...

- Hospital Gregorio Marañón. “Programa de acompañamiento con perros” a Oncohematologia infantil i adolescents.
- Hospital 12 d'Octubre. Programa “Huellas de colores” a la UCI de Pediatria (2019). Disminueix el dolor, l'ansietat i la por
- Fins avui no hi ha dades de contagis.

I també a...

- Hospital Virgen del Rocío. (Sevilla). Unitat funcional d'Oncologia Pediàtrica.
- Hospital Virgen de la Arrixaca (Múrcia).

ABANS DE L'EVIDÈNCIA, L'EXPERIÈNCIA

- Tomeu de 68 anys
- Tumor cerebral
- Bon control del dolor
- Expressa neguit, tristesa, mal humor...
- Claudicació familiar

**QUÈ ENS ENRIQUEIX D'ESTAR A PROP DELS
ANIMALS?**

- ✓ Podem estar a prop sense pretensions
- ✓ Contacte físic
- ✓ Vincle afectiu
- ✓ Estar en el present
- ✓ En silenci- no verbal

GRÀCIES!

